

RODRIGO GARCÍA

Búcsú Gabótól és Mercedestől

*Egy fiú memoárja
Gabriel García Márquezzől
és Mercedes Barcháról*

A fordítás alapjául szolgáló mű:

Rodrigo García: A Farewell to Gabo and Mercedes

HarperVia, New York, 2021

© Rodrigo García, 2021

Hungarian translation © Totth Benedek, 2022

A következő napokban gyakran beszélek az öcsémmel telefonon, és nagyjából sejtem, mi a helyzet a kórházban. Például amikor megérkeznek, és bemutatkoznak, a betegirányító izgatottan felpattan a székéről, és így szól:

– Űristen, az író? Nem haragszik, ha felhívom a sógornómet és elmesélem neki? Nem fog hinni a fülének!

Az öcsém nyomatékosan megkéri, hogy ne tegye, mire a betegirányító vonakodva beletörődik. Apánkat egy privát kórteremben helyezik el egy folyosó végén, hogy senki se zavarhassa, de fél nap múlva már orvosok, ápolónők, betegszállítók, betegek, a karbantartó és takarítószemélyzet tagjai és valószínűleg a betegirányító sógornője is be-benéznak a szobájába, hogy megpillanthassák. Végül a kórház vezetése lezárhatja a folyosót, és csak engedéllyel lehet belépni. A kórház főbejárata előtt újságírók gyülekeznek, miután kiszivárgott a hír, hogy apánk súlyos állapotban van. Semmi kétség, világosan értésünkre adják, hogy apánk betegsége közügy lesz. Nem akarjuk teljesen elzárni őt a külvilágtól, hiszen a felfokozott érdeklődésnek nagyrészt az őszinte aggodalom, csodálat és rajongás az oka. Kiskorunkban a szüleink mindig azt mondták rólunk, hogy mi vagyunk a világ legjólneveltebb gyerekei – talán igazuk volt, talán nem –, így aztán

most meg kell felelnünk ennek az elvárásnak. Az érdeklődésre udvariasan és hálásan kell reagálnunk, függetlenül attól, hogy van-e hozzá lelkierőnk. Ráadásul arra is ügyelnünk kell, hogy anyánk nyugodt lehessen afelől, hogy szigorúan betartjuk a köz- és a magánélet határait, bárhol húzzuk is meg ezeket az adott körülmények között. Ennek mindig óriási jelentőséget tulajdonított, annak ellenére, vagy talán pont azért, mert nagy rajongója volt a tévében futó pletykaműsoroknak.

– Mi nem vagyunk közszereplők – emlékeztetett bennünket előszeretettel.

Ezt a memoárt is csak akkor fogom kiadni, ha ő már nem tudja elolvasni.

Az öcsém két hónapja találkozott utoljára apánkkal, és most sokkal zavartabbnak látja. Apánk nem ismeri meg őt, és nyugtalan, mert nem tudja, hol van. Csak akkor csillapodik le valamennyire, ha a titkárnője vagy a sofőrje vele van, így aztán felváltva látogatják, és vagy ők vagy a szakácsa vagy a házvezetőnő mellette töltik az éjszakát a kórteremben. Nincs semmi értelme, hogy az öcsém ott maradjon vele, mert apánknak ismerős arcokra van szüksége, ha felriad az éjszaka közepén. Az orvosok megkérdezik az öcsémet, hogy apánk állapota mennyit romlott az elmúlt hetekben, mert nem tudják eldönteni, hogy a jelenlegi állapotát a demencia vagy az általános legyengültség okozza. Összevissza beszél, és a legegyszerűbb kérdésekre sem tud összefüggő választ adni. Az öcsém megerősíti, hogy bár apánk állapota romlott valamelyest, de most már hónapok óta nagyjából így van.

Ez az ország egyik legjobb gyakorló kórháza, így aztán az első reggel az orvos egy tucat orvostanhallgató

társaságában érkezik. Az ágy lábánál hallgatják, ahogy az orvos ismerteti a beteg állapotát és a kezelést, amiből az öcsém világosan látja, hogy a fiatal medikusoknak fogalmuk sincs, ki fekszik a kórteremben. Aztán lassan mégis leesik nekik, és alig leplezett kíváncsisággal figyelik apánkat. Amikor az orvos megkérdezi tőlük, van-e kérdésük, a fejüket rázzák, aztán mint a kiskacsák, követik kifelé a kórteremből.

Amikor az öcsém – naponta legalább kétszer – megérkezik a kórházba, vagy távozik onnan, az újságírók utánakiabálnak. Ő pedig végtelenül udvarias, akár egy tizenkilencedik századi úriember, alkatilag képtelen rá, hogy visszautasítson bárkit, aki megszólítja. Így amikor megkérdezik tőle, hogy *Gonzalo, hogy van az édesapja?*, nem bírja megállni, hogy ne lépjen oda a riporterek csoportjához, és mire észbe kap, máris egy rögtönzött sajtótájékoztató közepén találja magát. A tévében nézem az összevágott tudósításokat, az öcsém kitartóan és végtelen önfegyelemmel, bár kissé feszülten állja a sarat. Arra biztatom, hogy hagyjon fel ezzel. Elmagyarázom neki, hogy amikor a filmsztárok a fotókon mogorván, lehajtott fejjel és a világról tudomást sem véve távoznak egy kávézóból, akkor nem udvariatlanok vagy arrogánsak. Mindössze arról van szó, hogy szeretnének a lehető leggyorsabban eljutni az autójukhoz, úgy, hogy közben megőrzik a méltóságukat. Ettől az öcsém olyan ideges lesz, mintha arról akarnám meggyőzni, hogy kövessen el egy súlyos bűncselekményt. Végül mégis megfogadja a javaslatomat, de még mindig rosszul érzi magát, aztán némi gyakorlás után elismeri, hogy idővel talán ő is képes lesz alkalmazkodni a szórakoztatóipar barbár szokásaihoz.

Apánk szervezete eleinte jól reagál a kezelésre, de a vizsgálatok kimutatják, hogy valami folyadék gyülemlett fel a mellhártyájában, illetve gyanús elváltozásokat észlelnek a tüdején és a máján is. Nincs kizárva, hogy rosszindulatú daganatokról van szó, de az orvosok nem akarnak találgatásokba bocsátkozni szövetminta-vizsgálat nélkül. Mivel azonban az érintett területek nehezen hozzáférhetők, a biopsziát csak altatásban tudják elvégezni. Figyelembe véve az állapotát, előfordulhat, hogy az altatás után nem tud önállóan lélegezni, ezért lélegeztetőgépre kell tenni. Gyakran láttam már ilyen készülékeket kórházi sorozatokban, de ettől élőben még elég ijesztők. Mi anyával még mindig Los Angelesben vagyunk, és miután tájékoztatom a részletekről, ahogy azt előre sejteni lehetett, nem járul hozzá, hogy apát lélegeztetőgépre tegyék. Ezért végül nem kerül sor a műtétre és a biopsziára, pontos diagnózis hiányában pedig nem tudják megkezdeni a kemoterápiát.

Az öcsémmel megvitatjuk a helyzetet, és úgy döntünk, megpróbálunk beszélni valamelyik kezelőorvossal, a főorvossal vagy a mellkassebészsel, hátha sikerül kiszedni belőlük, hogy milyenek a kilátások. Az öcsém megkérdezi:

– Ha a tüdőben vagy a májban rosszindulatú daganatok vannak – ha, mindig ez a ha –, akkor mi a prognózis?

– Néhány hónap, talán valamivel több, de csak abban az esetben, ha kemoterápiát kap. – Felvázolom a helyzetet apám onkológusának és barátjának Los Angelesben, mire teljesen nyugodtan így felel:

– Valószínű, hogy tüdőrák. – Aztán hozzáteszi: – Ha erre gyanakodtok, vigyétek haza, és gondoskodjatok a

kényelméről, és bármi történik is, eszetekbe ne jusson visszavinni a kórházba. A kórház mindannyiótokat kifog készíteni.

Beszélek az apósommal, aki Mexikóban van, és szintén orvos. Nagyjából ugyanígy reagál a hírré: kerüljétek el a kórházat, mert apánknak és mindenkinek így lesz könnyebb.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2022-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Tomka Eszter
Műszaki vezető Takács Klári
A borítót Gerhes Gábor,
a kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9167
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 4168 0